

Vägivallatseja motiivid ja strateegiad

Ohvrite abistamise spetsiifika

Kait Sinisalu
Psühhoterapeut

Tüli või vägivald? Situatsiooniline ja süstemaatiline vägivald.

Miks on vägivaldsest suhtest raske lahkuda?

Mida panna tähele ohvritega töötamisel.

Vägivaldne mentaliteet I

Vägivalla aluseks on hoiakud ja väärtushinnangud, mitte tunded

- Ta on kontrolliv
- Ta segab omavahel ära armastuse ja vägivalla
- Tal on topeltstandardid
- Tal on tugev omanditunne

Vägivaldne mentaliteet II

- Ta on ülimalt armukade
- Ta tunneb end privileeerituna
- Ta on partneri suhtes lugupidamatu
- Pingutab selle nimel, et jätta avalikkuse ees head muljet
- Eitab, vähendab ja õigustab vägivaldset käitumist
- On manipulatiivne

Kellest saab ohver?

Kas ohver teeb midagi valesti?

Kas on teatud “tüüpilisi” ohvreid?

Mis aitab ohvri rollist välja tulla?

Millised märgid viitavad vägivalla ohvrile?

Äge füüsiline kahjustus: sinikad, marrastused, lõike- ja põletushaavad, kuulmis- ja nägemislangus, luumurrud, aju jm. sisemised verejooksud

Kroonilised somaatilised kaebused: kroonilised valud: pea, kõhu, alakõhu piirkonnas. Lihasvalud, unehäired, söömishäired

Millised märgid viitavad vägivalla ohvrile?

- Alkoholi kuritarvitamine, sagedasem suitsetamine
- 5 korda rohkem suitsiidkatseid

Vaimse tervise probleemid:

- Hirm, ärevus, depressioon (iga kolmas), söömishäired, seksuaalhäired, PTSD
- Vägistamine on PTSD peamine põhjus
- Tekib tunne, et maailm on ebaturvaline
- Tugev uskumus enda **vastutusest** vägivallaakti eest
- Flashbackid, dissotsiatsioon

Piinamine kui strateegia

- Selleks, et saavutada ohvri üle kontrolli, kasutab vägivallatseja süstemaatilist piinamist.
- Selle tulemusena tunneb ohver hirmu, abitust, jõuetust, tema enesehinnang kannatab.
- Eelnevalt kogetud vägivallaaktid loovad pideva hirmuseisundi.
- Ohvrile tundub, et pole muud väljapääsu, kui alistuda.

Vägivaldses suhtes püsimise põhjused I

- **Praktilised:**
  - Majanduslik sõltuvus, ellujäämiseks vajalike ressursside puudus
  - Laste materiaalne heaolu
  - Ühiskondlik surve – pere on vaja koos hoida, terve laps kasvab mõlema vanemaga peres

Vägivaldses suhtes püsimise põhjused II

- Psühholoogilised:

- Ülimadal enesehinnang

- Hirm üksijäämise ees

- Hirm jääda lastest ilma

Vägivaldses suhtes püsimise põhjused III

- Ebakindlus

Mis on mu enda mõtted ja tunded?

Kes ma olen?

- Süütunne

Kui vägivaldlatseja on olnud edukas, on ta naise manipuleerinud olukorda, kus ohver tunneb end vägivalda eest vastutavana

Vägivaldses suhtes püsimise põhjused IV

- Süütunne laste ees

- Armastus

- Häbi

Vägivaldses suhtes püsimise põhjused V

- Lootus

– vägivalda tsüklilisus, tasu ja karistuste ettemääramatus hoiavad lootust pidevalt üleval

– kui ma paremini käitun, siis ta muutub

- Tuimus

– enam ei tee see niipalju haiget. Võidelda ei ole mõtet, ma hoian suu kinni ja kannatan oma saatuse ära

Vägivaldses suhtes püsimise põhjused VI

- Väsimus, kurnatus
- Isoleeritus
  - sotsiaalsed suhted katkenud, potentsiaalsed abistajad väsinud või hirmul
- Uskumatus
  - väljaspool kodu hinnatakse vägivallatsejat kui „head meest ” ja „hoolivat isa ”

Vägivaldses suhtes püsimise põhjused VII

- Traumaatiline seotus
- Tänutunne vägivallatseja suhtes (Stockholmi sündroom)

Vägivalla suurenemise ja raskusastme tõenäosus tõuseb järsult, kui ohver astub samme lahkumiseks ning püsib umbes kahe aasta jooksul peale lahkuminekut.

Vägivallatseja peamiseks tööriistaks on
HIRM

Kuidas ohvrit aidata

- Avalda oma muret ja hoolimist
- Kinnita oma valmisolekut aidata
- Usu inimest

Mis tavaliselt ei aita:

- otsene nõuanne
- veenmine
- analüüsimine või tõlgendamine
- kritiseerimine
- moraliseerimine

- **Vägivallatseja:** Usub, et tal on õigus
naise elu kontrollida
- **Teie:** Austage tema
enesemääramisõigust
- **Vägivallatseja:** Mõtleb naise eest
- **Teie:** Mõelge koos temaga

**Professionaalina ära jäta ka ennast
tähelepanuta**

Tegele iseenda frustratsiooniga

Lugemissoovitus:

Lundy Bancroft "Miks ta seda teeb?"

Lundy Bancroft, Jy G. Silverman
"Vägivallatseja lapsevanemana."

Nõuanded ja info vägivalda ohvritele
ja spetsialistidele

www.naisteliin.ee

Tugitelefoni 1492 – tasuta
sissehelistamisega ööpäevaringne
abi

Täna tähelepanu eest!